

Hankeraportti 2016:

Valtakunnallinen hanke: Salmonella ja *Listeria monocytogenes* viipaloiduissa juustoissa

Syyskuu 2016
Vt. terveystarkastaja
Malin Backman

1. Johdanto

Vuoden 2016 valvontasuunnitelmaan sisältyy valtakunnallinen hanke ”Salmonella ja *Listeria monocytogenes* viipaloiduissa juustoissa”. Valvontasuunnitelman mukaan viipaloiduista juustoista otetaan 5-10 tuotenäytettä.

Hanke ”Salmonella ja *Listeria monocytogenes* viipaloiduissa juustoissa” liittyy ruokamyrkytystä aiheuttaviin patogeeneihin. Hankkeessa kartoitetaan *L. monocytogenes* ja *Salmonella sp.*-bakteerien esiintymistä vähittäiskaupassa myytävissä pakatuissa, viipaloiduissa juustoissa (kotimaisissa ja ulkomaisissa). Valmistusprosessiin kuuluva viipalointi lisää tuotteen jälki-saastumisen riskiä.

Hanke on jatkoa aikaisemmin suoritetuille kartoitushankkeille:

- Listerian esiintymistä sellaisenaan syötävissä valmisteissa (liha- ja kalavalmisteet, juustot) koskeva hanke 2010
- Listerian lihavalmisteissa esiintymistä koskeva hanke, joka sisältyi valtakunnalliseen elintarvikevalvontaohjelmaan (evo) 2012–2013
- Salmonellan kasviksissa esiintymistä koskeva hanke 2010–2011

Evira on lähettänyt hankkeen suorittamista varten ohjeet kunnallisille valvontaviranomaisille ja viranomaistutkimuksia tekemään hyväksymilleen laboratorioille. Ohjeisiin sisältyy näytteenotto-ohje, tutkimuslähete, ohje laboratorioille sekä jatkotutkimuslähete/kantakokoelmälähete. Kuntien elintarvikevalvontayksiköt suorittavat hankkeen omalla alueellaan heinäkuun 2015 ja vuoden 2016 lopun välisenä aikana. Analyysitulokset taustatietoineen toimitetaan Eviraan sähköisellä raportointilomakkeella.

2. Hankkeen suunnittelu

Hanke suunniteltiin toteutettavaksi syyskuussa 2016. Tuotenäytteiden määräksi suunniteltiin kuusi näytettä kuudesta eri näytteenottopaikasta. Näytteenottosuunnitelma näytteenottopaikkoineen on esitetty taulukossa 1. Näytteenottopaikat valittiin Eviran ohjeen mukaisesti sekä sen mukaan, missä viipaloituja juustoja olisi todennäköisesti myynnissä/tarjolla. Näytteitä päätettiin ottaa sekä elintarvikemyymälöistä että ravintola- ja suurkeittiöistä, jotta näytteenottopaikkoihin saataisiin vaihtelua.

Näytteenottosuunnitelma:

Näytteenottopaikka	Kunta
1. Kauppa	Pietarsaari
2. Kauppa	Pietarsaari
3. Ravintolakeittiö	Pietarsaari
4. Suurkeittiö	Pietarsaari
5. Ravintolakeittiö	Pedersören kunta
6. Suurkeittiö	Luoto

Taulukko 1: näytteenottopaikat

3. Toteutus

Näytteenottosuunnitelman mukaisesti otettiin yhteensä kuusi näytettä. Näytteenoton suoritti 7.9.2016 vt. terveystarkastaja Malin Backman. Näytteitä otettiin sekä kotimaisista että ulkomaisista tuotteista, neljästä kotimaisesta ja kahdesta ulkomaisesta. Näytteenoton yhteydessä mitattiin tuotteiden lämpötila. Jokaista näytettä kohden täytettiin tutkimuslähete. Näytteet tutkimuslähetteineen lähetettiin seuraavana päivänä laboratorioon (SeiLab) analysoitavaksi. Ympäristöterveydenhuolto kustansi tutkimukset.

4. Tulokset

Analyysitulokset osoittivat, että missään näytteessä ei tavattu Salmonella- ja *Listeria monocytogenes* -bakteereja. Tulokset on esitetty taulukossa 2. Analyysitodistukset lähetettiin tiedoksi näytteenottoaikoihin ja analyysitulokset taustatietoineen raportoitiin Eviraan sähköisesti.

Näytteenottotulokset:

Näytteenottoaika	Päivämäärä	Kotimainen/ulkomainen	Lämpötila °C	Salmonella	<i>Listeria monocytogenes</i>
1. Kauppa	7.9.2016	Kotimainen	+5,3	Ei todettu	Ei todettu
2. Kauppa	7.9.2016	Ulkomainen	+2,3	Ei todettu	Ei todettu
3. Ravintolakeittiö	7.9.2016	Ulkomainen	+4,6	Ei todettu	Ei todettu
4. Suurkeittiö	7.9.2016	Kotimainen	+6,0	Ei todettu	Ei todettu
5. Ravintolakeittiö	7.9.2016	Kotimainen	+6,8	Ei todettu	Ei todettu
6. Suurkeittiö	7.9.2016	Kotimainen	+6,9	Ei todettu	Ei todettu

Taulukko 2: Näytteenottotulokset

5. Tiivistelmä

Valtakunnallisen "Salmonella ja *Listeria monocytogenes* viipaloiduissa juustoissa" -hankkeen puitteissa otettiin kuusi tuotenäytettä viipaloiduista juustoista. Näytteissä ei tavattu Salmonella- eikä *Listeria monocytogenes* -bakteereja. Evira laatii koosteen kaikista Suomessa otetuista näytteistä hankkeen päättymisen jälkeen.